Свого не цурайтесь...
І чужому научайтесь,
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA



УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
'Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 211. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1966 No. 211. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 11 листопада 1966

В АМЕРИЦІ

ДИРЕКТОР ФЕДЕРАЛЬНОГО Резервового Банку в Ню Йорку Алфред Гесс не погоджується з президентом Джансоном в тому, що економіка ЗДА змагає до стабільности цін. Гесс промовляв в Далласі, в Тексасі на зборах директорів Федерального Резервового Банку в Тексасі, і заявив, що інфляційний тиск зовсім не припинений, як це минулого тижня твердив президент Джансон. На думку директора Гесса підприємці і промисловці зовсім не думають про те, що ціни на товари є стабільні. Те саме відноситься і до робітничих спілок, які зовсім не думають вдоволятися теперішніми заробітними цінами. Тому інфляція буде збільшуватися, якщо Уряд не подбає про те, щоб її відповідними засобами стримати.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР вдоволений з цьогорічних виборів, які збільшили вплив республіканців в обидвох Палатах Конґресу. Айзенгавер заявив, що треба радіти з того, що расова проблема не була використовувана у виборах. Колишній Президент сказав, що тепер республіканці мають більше можливости для конструктивної праці для всіх американців без різниці на такі недоречні фактори, як раса, релігія та національне походження. Айзенгавер вірить, що успіхи Республіканської партії причиняться до того, що збільшиться число її членів, які працюватимуть для добра цієї держави.

В СІЧНІ 1967-го РОКУ МАЮТЬ покликати до військової служби 27,600 рекрутів, і то всіх до армії, бо летунство, фльота і морська піхота мають досить добровольців. В листопаді квота рекрутів становить 37,600, а в грудні цього року вона має становити тільки 12,100, бо Департамент Оборони не хоче кликати рекрутів в сезоні Різдвяних Свят і Нового Року. Недавно секретар оборони д-р Роберт МекНамара заявив, що в найближчих місяцях 1967-го року місячно покликуватимуть рекрутів пересічно по 25,000. В цьому році пересічна місячна квота рекрутів становить по 30,000. До кінця 1967-го року число американських збройних сил у В'єтнамі має збільшитися до 500,000.

В ПЕРШИХ ДЕВ'ЯТЬОХ МІСЯЦЯХ цього року в автових катастрофах згинуло 38,190 осіб, на 10% більше, як в тому самому часі 1965-го року. Коли і в четвертій чверті цього року в такому самому темпі гинутимуть люди на автострадах і вулицях ЗДА, то в цьому році буде новий рекорд, бо в минулому році в автових катастрофах згинуло 49,000 осіб. У вересні цього року на автострадах згинуло 4,650 осіб, а в тому самому місяці 1965-го року — на 10% менше — 4,230 осіб.

ПОЛЬСЬКИЙ ВТІКАЧ МІХАЛ ҐОЛЕНЄВСКІ, який від 1951-го року живе у ЗДА, заявляє, що совєтська газета „Комсомольська Правда" з 28-го серпня ц.р. написала неправду про нього, називаючи його „темним типом", який працює для Центральної Розвідчої Аґенції ЗДА. Ґоленєвскі твердить, що він є сином останнього російського царя Миколи II і називається Алєксєєм Ніколаєвичем Романовим, бо хоче взяти з банку в ЗДА $ 400 мільйонів, здепонованих там царською родиною. Представник Центральної Розвідчої Аґенції заявив, що полковник Ґоленєвскі склав важливі інформації про секретну службу в СССР, але ЦРАґенція не підтримує його претенсій до трону.

У СВІТІ

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ВЕДЕНО цими днями завзяту боротьбу між суперниками, що старалися стати канцлером Німецької Федеративної Республіки, після того як Людвіґ Ерґард зголосив готовість відійти з того становища. Президент нижчої палати парляменту, ляндстаґу д-р Евґен Ґерстенмаєр, зрікся своєї кандидатури. Баварська Християнсько-соціяльна Унія висловилась за кандидатуру прем'єра Бадену - Вюртембергії д-ра Курта-Ґергарда Кізінґера, якого остаточно обрали на наступника Ерґарда. Поважні шанси мали д-р Райнер Барзель та д-р Ґергард, — обидва за фахом адвокати — але в голосуванні перепали.

МІЖ КОНСТИТУАНТОЮ ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ ТА ПРЕМ'ЄРОМ НҐУЄНОМ КАО КІ НАСТАВ КОНФЛІКТ, бо 11-членна конституанта домагається скреслення з її правильника тієї точки, за якою уряд має право уневажнити кожну постанову конституанти, якщо її 40 членів заявиться „проти" даної постанови. Конституанта радить від 27 вересня ц. р., але покищо витратила багато часу на формальності.

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ҐАНДІ СТРІНУЛА поважні труднощі при здійснюванні свого заміру — перевести персональні зміни в своєму уряді та, м. і., призначити на нового міністра внутрішніх справ дотеперішнього військового міністра І Б. Чавана. На перешкоді стали персональні амбіції різних членів індійського уряду, з якими Індіра Ґанді мусить рахуватися. Справа, мабуть, відтягнеться, поки за три місяці не відбудуться загальні парляментарні вибори в Індії.

У БРИТАНІЇ ПРОГОЛОШЕНО „БІЛУ КНИГУ" 5-членної Законодатної Комісії, в якій поручається значне облегшення процедури в справі розводів. Ця Комісія пропонує виректися дотеперішньої традиції, що розвід можна дістати тільки з трьох причин: подружої зради, жорстокости або дезерції, та поручає, щоб видавати розводи на основі згоди чоловіка і дружини, що хочуть розвестись, та найменше їх дворічного періоду сепарації. Ця справа наробила в Британії великого шуму й спричинила палку полеміку.

ЕТІОПСЬКИЙ МОНАРХ ГАЙЛЕ СЕЛЯССІ ЗАКРИВ офіційно панафриканську конференцію, що відбувалася впродовж тижня в столиці Етіопії Аддіс Абабі. Вона була цілком невдачна, бо виявила знову глибоку прірву, яка ділить „соціялістичні" африканські держави насправді зорієнтовані на Москву, та консервативні, зорієнтовані на Захід.

У ПЕЙПІНҐУ ВІДБУЛАСЯ 10-го листопада ц.р. черговa масова маніфестація „червоноґвардійців", при чому перед трибуною, на якій стояли Мао Тсе-тунґ, військовий міністер Лін Піао, прем'єр Чу Ен-лай та партійні секретарі Тар Чу і Чен По-та, передефілювали яких 600.000 осіб, головно на трьох тисячах вантажних авт. Специ від розшифровування китайської преси і пропаґандивних закликів твердять, що це, може, остання така парада та що рух „червоноґвардійців" буде сповільнений.

МІЖ ПАРИЖЕМ І МОСКВОЮ БУДЕ ВЛАШТОВАНА така сама „гаряча лінія", як її встановлено між Вашинґтоном і Москвою в червні 1963 року. З французького і совєтського боку появились з цього приводу заяви, які стверджують, що це „новий крок на шляху до затіснення приязні між Францією і СССР".

НАЙМЕНУВАННЯ НОВОГО КОНТРОЛЕРА



Президент Джансон вітає Вільяма Б. Кемпа, призначеного ним на становище нового контролера у федеральному уряді.

ПРЕЗ. ДЖАНСОН ПРО ВИСЛІД ВИБОРІВ

Джансон Сити, Тексас. — Президент Джансон в четвер 10-го листопада зайняв становище до висліду цьогорічних конґресових виборів. Він заявив на пресовій конференції, що збільшене число республіканських конґресменів у 90-му Конґреесі зможе бути перешкодою при схвалюванні урядових законопроєктів. Але він висловив надію, що обидві партії і надалі будуть підтримувати Уряд в політиці щодо В'єтнаму. Президент признав, що республіканці здобули більші успіхи, як він сподівався. Та Президент потішається тим, що все таки демократи мають поважну більшість в обидвох Палатах Конґресу, а в міжпрезидентських виборах завжди має успіх партія, яка стоїть в опозиції до Уряду. У Вашинґтоні голова Республіканського Крайового Комітету Рейс С. Блісс висловив вдоволення з республіканської перемоги, кажучи: „Виглядає, що маємо дуже здорового слоня". (Слонь — це символ Республіканської партії). Президент заявив, що ще й досі не вирішено, коли і де відбудеться його операція, бо треба скоординувати час всіх вісьмох лікарів, які будуть присутні при його операції поліпа на правій голосовій зв'язці та внутрішньої пропуклини, яка виникла внаслідок минулорічної операції жовчевого мішечка. Про стан свого здоров'я Президент заявив, що він почувається добре, хоч він відчуває трудність під час говорення та деякі болі внаслідок минулорічної операції. Про вислід виборів Президент сказав, що, як добрий американець, він тішиться цим, що двопартійна система і надалі збережена, і що ця система буде використана на добро цієї країни. Президент підкреслив той факт, що провід Республіканської партії, колишній президент Айзенгавер і сенатор Дірксен та інші не спричинять жадної зміни в ділянці, яка відноситься до оборони ЗДА. Досі його Уряд співпрацював в ділянці закордонної політики і в справі оборони з Республіканською партією, і Президент сподівається, що ця співпраця буде продовжуватися і у 90-му Конґресі. Його Уряд мав поважну більшість у 89-му Конґресі, і у 90-му Конґрес також має більшість, хоч і дещо меншу. Більшість 65-ох конґресменів 30-ох сенаторів в Сенаті дає ґарантію, казав Джансон, що Уряд зможе здійснювати свою законодатну програму у 90-му Конґресі. Демократи матимуть в цьому Конґресі 248 конґресменів, а республіканці 187, а в Сенаті демократи матимуть 64 сенатори а республіканці 36.

МекНамара повідомляє, що СССР продукує протиракетну зброю

Джансон Сити, Тексас. — Секретар оборони Роберт МекНамара повідомив на пресовій конференції, що СССР продукує протиракетну зброю, як це виходить із повідомлень розвідки, і в наслідок цього і ЗДА мусять працювати в цій ділянці. МекНамара заявив, що Уряд буде просити Конґрес про те, щоб схвалив фонди на продукцію протиракетної зброї, це значить протиракетних ракет, які мали б більшу силу, як теперішні ракети Поляріс, які випускають підводні човни, що є ними озброєні. СССР вже продукує свою протиракетну зброю і буде її розміщувати у відповідних місцях, як тільки вона буде готова. З заяви секретаря оборони можна догадуватися, що СССР має вже готову протиракетну зброю. В оборонному бюджеті на цей фінансовий рік, який скінчиться 30-го червня 1967 року, МекНамара домагався фондів на продукцію протиракетної зброї. Зі заяви секретаря оборони виходить, що ще не запало рішення, щоб розміщувати у відповідних місцях протиракетну зброю. Продукція ракет Посейдон вимагатиме коло двох більйонів долярів, а їхнє розміщення коштуватиме далеко більше. МекНамара прилетів до Президента, щоб із ним конферувати про висоту оборонного бюджету на 1968 рік, який почнеться 1-го липня 1967-го року. Покищо ще завчасно було б розміщувати протиракетну зброю проти комуністичного Китаю, але він не виключає можливости, що вже тепер треба розміщувати ракети типу „Ніке X" для оборони проти совєтських далекосяжних ракет.

„ВІТАМІНИ" МИКОЛИ ПОНЕДІЛКА ПОЯВИЛИСЯ ДРУГИМ ВИДАННЯМ

Буенос Айрес. — Збірка гуморесок видатного українського еміґраційного письменника Миколи Понеділка „Вітаміни" — гумористичні образки по той і по цей бік океану — появилися тут у видавництві Юліяна Середяка другим доповненим і зміненим виданням. Видано збірку, як і в першім виданні, що уже розійшлося, з обкладинкою і рисунками роботи мистця маляра Бориса Крюкова і з передмовою Юрія Тиса, як також портретом автора роботи А. Штерна.

Комуністи у В'єтнамі вжили вперше газів у бойових діях

Сайґон. — Коли американська стежа силою коло 30 вояків просувалась джунґлею недалеко кордону Камбоджи, комуністичні партизани обкидали її газовими гранатам. Американські вояки негайно заклали газові маски, які належать до звичайного вояцького вивінування. Обійшлося без стрілянини і американські вояки не зазнали ніякої шкоди, але сам факт користування комуністичними повстанцями газовою зброєю характеристичний тому, що коли два роки тому американці вжили слізних і вомітових гранат для викурення комуністів з підземних бункрів і тунелів, то комуністи й лібералі у всьому широкому світі зняли великий крик, що американці стосують „трійливих газів". З в'єтнамського воєнного фронту потверджується попередня вістка, що плянована комуністична офензива заламалася ще перед її початком — внаслідку величезних людських втрат, що їх американські й південно - в'єтнамські державні війська завдали комуністам у цілому ряді битв. Від 30 жовтня до 5 листопада згинуло 127 американських та 113 південно - в'єтнамських вояків. Зате в тому самому часі згинуло 893 комуністи, а 199 попали в полон. Під кінець першого тижня листопада 1966 число американських втрат дійшло до 5.823, не рахуючи ранених і полонених (летунів збитих над Північним В'єтнамомо). На 5 листопада ц. р. число американських військ у Південному В'єтнамі дійшло до 352.000, плюс 52.000 австралійського, новозеляндського, філіппінського, південно - корейського і сіямського війська. Державна південно - в'єтнамська армія нараховує круглo 300.000 вояків, а комуністичного війська нараховують на круглo 280.000 — фронтовиків і підпільників по селах і містечках.

Британія рішена приступити до Европейської Економічної Спільноти

Лондон. — Британський прем'єр Гаролд Вільсон заявив у палаті громад, що його уряд „має замір і рішення" стати членом Европейської Економічної Спільноти, чи пак Спільного Господарського Ринку, куди належать шість західньо - европейських континентальних держав: Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембурґ. Однак заява Вільсона була обережна й узалежнювала остаточне приступлення Британії до Европейської Економічної Спільноти від різних передумов. Зокрема Вільсон висловив поважні сумніви щодо можливости достосування цін на хліборобські продукти в Англії — які є дуже низькі — до високих цін членських держав Спільноти. Вільсон заявив, що він переведе спершу наради з лідерами сьомичленного економічного бльоку що його очолює Британія (Швеція, Норвегія, Данія Австрія, Швайцарія і Португалія) та з лідерами шістьох членських держав Европейської Економічної Спільноти, поки Британія зголосить формальне нове внесення на прийняття її туди. Европейська Економічна Спільнота спирається на так званих Римських протоколах з 1957 року. У 1963 році французький президент де Голль заклав „вето" проти прийняття Британії, як ніби занадто пов'язаної з політикою й економікою Америки. Консервативна опозиція постійно вимагає від соціялістичного уряду Вільсона, щоб Британія старалася приступити до названого могутнього західньо - европейського континентального економічного бльоку.

Опозиція в Португалії вимагає зміни авторитарного режиму

Лісбона. — 118 видатних християнсько - демократичних, соціялістичних і ліберальних діячів, — політиків, адвокатів, лікарів, професорів і духовників, — зголосили на руки португальського президента Родріґеза Томаса 13-сторінковий меморіял, в якому вони одверто домагаються димісії 77-літнього прем'єра Антонія де Олівейри Салязара, розв'язання так званого парляменту, що його всі члени були заздалегідь підібрані режимом Салязара, та ступнево, впродовж одного року, переходу до нормального демократичного парляментарного правління. Салязар править в Португалії впродовж останніх 40 років, створивши авторитарну систему та спираючись головно на поліційно-військовій силі. Автори того меморіялу покликались на ту точку конституції, яка дає громадянам „право не погоджуватись" з політикою уряду. Проте вся преса підлягає надалі строгій цензурі і тому той меморіял розіслано масово на приватні адреси та передано всім членам дипломатичного корпусу. Деяких підписаних на меморіялі діячів арештовано напередодні передачі меморіялу президентові.

Крайовий Конґрес Українців Католиків Канади відкладено на 1968 рік

Едмонтон. — Тижневик „Українські Вісті" повідомляє в числі з 3 листопада ц.р., що Крайовий Конґрес Українців - католиків Канади, який мав відбутись в Едмонтоні в 1967 році, відкладено на рік 1968. „З уваги на відзначування 100-річчя Канади і на світову виставку в Монтреалі „Експо 67", згідно з бажанням багатьох членів наших складових організацій, ми вирішили відкласти конґрес до 1968 року" — каже повідомлення Централі Українців-католиків Канади. Рішення зробили крайові управи БУК, ЛУКЖ і УКЮ. Текст офіційного повідомлення такий: „До членів українських католицьких організацій, об'єднаних у Централі Українців - католиків Канади." „У 1967 р. мав би відбутися черговий конґрес українців католиків Канади. З уваги на відзначування 100-річчя Канади і на світову виставку в Монтреалі „Експо 67", згідно з бажанням багатьох членів наших складових організацій, ми вирішили відкласти конґрес до 1968 р. Згідно з дотеперішньою практикою конґрес українців - католиків Канади відбудеться в місці осідку теперішньої Централі Українців - католиків — в Едмонтоні — влітi 1968 р. Точна дата конґресу буде подана своєчасно до відома всіх складових організацій". „За Централю Українців - католиків Канади: д-р Іван Смульський — голова, Юрій Хаба — секретар; д-р Мелетій Снігурович — голова крайової управи БУК, Ірина Павликовська — голова крайової управи ЛУКЖ, Володимир Фаріон — в. о. голови крайової управи УКЮ".

Скульптор Л. Молодожанин найменований на члена Королівської Академії Мистецтв



Леонід Молодожанин

Вінніпеґ. — Тижневик „Український Голос" повідомляє в числі з 9 листопада ц. р., що Королівська Канадійська Академія Мистецтв на своїй Генеральній Асамблеї членів, яка відбулася 29 жовтня 1966 р. в Торонті, прийняла й іменувала своїм членом відомого українського скульптора Леоніда Молодожанина з Вінніпеґу. Ось так, по довгих роках студій, шукань і наполегливої, творчої праці, завершенням якої було створення пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні, прийшло, зрештою й вповні заслужене, признання Королівської Канадійської Академії Мистецтв. Треба сказати, що наш маестро це перший і єдиний українець, який удостоївся цього відзначення в Канаді. В ЗДА, таким високим званням відзначено було відомого скульптора - українця Олександра Архипенка. Скульптор Леонід Молодожанин, після місячної подорожі по Европі, куди він їздив разом із мистцем і поетом Святославом Гординським та мистцем Р. Ковалем, повернувся до Вінніпеґу. В часі мандрівки по Европі вони відвідали музеї і мистецькі ґалерії в Парижі, Штрасбурґу, Мюнхені, Венеції, Равенні, Римі і Фльоренції.

В Римі вийшла книжка В. Федорончука „Українська література в кайданах"

Рим. — У відомому італійському видавництві Ольтрекортіна вийшла окремим книжковим виданням італійською мовою збірка статтей відомого українського публіциста і діяча Василя Федорончука п. н. „Українська література в кайданах". На зміст цієї 128-сторінкової книжки склалися статті: „Українська література під комуністичним тиском", „Максим Рильський", „Микола Хвильовий", „Григорій Косинка", „Михайло Грушевський", „Василь Симоненко" та „Українська література в екзилі". Збірка статтей Василя Федорончука попереджена передмовою видавців, у якій з'ясовано коротко важке становище української літератури під совєтським режимом, зокрема знищення видатних українських письменників і мистців у 1930-их роках.

Голова Українського Інституту Америки відвідав Рим

Рим. (УІА) — Минулого тижня завітав до Риму голова Українського Інституту Америки Теодор Джус із своєю дружиною Стеллею. Під час свого перебування тут оглянув нову будову Українського Католицького Університету, приміщення семінарії тощо. Обидвоє відбули довшу розмову з Архиєпископом Іваном Бучком, були прийняті на авдієнції у Верховного Архиєпископа Йосифа Кардинала Сліпого, якому голова Інституту склав привітання від членів Українського Інституту та поінформував Кардинала про українську установу, що її основником був його покійний батько Володимир. Благословляючи своїх гостей, Кардинал передав благословення для всіх членів Інституту і побажав багато успіхів у дальшому розвитку. Розмова з Кардиналом тривала більше години. Верховний Архиєпископ цікавився працею Інституту, його програмою та устаткованням, як теж індустрією, що її молодий американський українець веде під назвою „Джус Фастенер Компані", та яка має свої філії теж у Лондоні і в Парижі. Як відомо, Теодор Джус є президентом цієї спілки, яку старається змодернізувати, підвищити продукцію та основно поширити збут її виробів. На закінчення візити у Ватикані Теодор і Стелла Джуси брали участь у спеціяльному Богослуженні, що його відправляв Св. Отець Павло УІ. у Сикстинській каплиці за померлих Пап. Окреме запрошення до участи в цих урочистостях передав Теодорові і Стеллі Кардинал Йосиф Сліпий.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ГРОМАДА В ДЖЕРЗІ СИТІ ВШАНОВУЄ СУДДЮ МАРСЕЛА ВАҐНЕРА

Джерзі Сити. — Місцева Українська Громада, а з нею й довколишні, вшановують свого довголітнього провідного діяча й опікуна, колишнього члена стейтової асамблеї й адвоката а тепер суддю Марсела Ваґнера, окремим бенкетом - концертом в його честь, що відбудеться в середу, 14-го грудня о год. 6 : 30 ввечері в місцевому Народному Домі. До почесного Комітету, що влаштовує цей бенкет, входять о. дек. Антін Борса, посадник міста Вілен та донедавній довголітній головний касир УНС Роман Слободян. Діловий Комітет становлять численні місцеві громади.

КОНФЕРЕНЦІЯ СЕРЕДНЬОШКІЛЬНИКІВ

Філядельфія. — В суботу 12 листопада, тут в авдиторії Академії св. Василія Вел. при 710 Факс Чейз Ровд о 1-ій год. відбудеться конференція середньошкільників, заініційована проводом Союзу Українських Студентських Товариств Америки. У програмі конференції доповіді із проблематики українського студенства у ЗДА, як також виступи професіоналістів і професорів. Господарями конференції будуть Українські Студентські Громади Філядельфії і Вашинґтону. Увечері цього ж дня о год. 8-ій відбудеться в залях Шератон Готелю велика студентська осіння забава під кличем „Гавдеамус ігітур".

ДЕСЯТИРІЧЧЯ КУРСІВ УКРАЇНОЗНАВСТВА В ТОРОНТІ

Торонто. — У зв'язку із десятиріччям Курсів Українознавства ім. Юрія Липи, що припадає в цьому — 1966-ому році — появилася тут збірка статтей і матеріялів до історії цих курсів п.н. „Кузня юних душ". На зміст книжки склалися статті Б. Стебельського, директора Курсів проф. В. Волицького, проф. Дм. Козія, М. Гишки, О. Бойко, Б. Горіха та ін.

СВОБОДА SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Ситі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Політична культура

Американські вибори з 8 листопада ц. р. були ще одною надзвичайно повчальною лекцією, що таке у життьовій практиці — політична культура. У передвиборчій боротьбі, в якій понад тисячу суперників змагалися за становище 435 конгресменів, 35 губернаторів, 35 сенаторів і багатьох інших високих стейтових та місцевих урядовців, взаємна полеміка бувала іноколи дуже гострою. Пішлося не тільки про вивищення власної кандидатури, але й про пониження суперницької. Аґітували теж не тільки самі безпосередні кандидати, але й впливові їхні партійні приятелі - протектори. Але в усій тій передвиборчій кампанії виразно відчувалися деякі неписані закони, що їх строго дотримувались всі аґітатори за власну однопартійну кандидатуру.

Таким найпершим законом є — заторкувати виключно справи, а ніколи особи. Себто — кандидати закидали один одному, що такий-то й такий суперник не зробив того й того, занедбав таку-то важливу справу, виявив нездібність на своєму попередньому становищі, і тому не треба його знову вибирати, — але ніколи ніхто не заторкував персонального минулого суперника, його освіти, його моралі, родинних відносин. Кожний кандидат знав, що коли б він зважився хоч би найделікатніше зробити будь - який суто персональний випад проти свого противника, то це обернулось би вістрям проти нього самого і занапастило б його справу. Коли президент Джансон назвав на одній з своїх пресових конференцій Ричарда Ніксона „хронічним аґітатором", то це справило недобре враження, і жадна газета не підхопила того закиду. Так само, як в американській пресі не зустрічаємо полемічних лайок, так само американське громадянство виключає лайки у передвиборчій аґітації претендентів на будь-які поважні виборні становища.

Джентлменство — характеристична риса американських виборів. Воно стосується кандидатів, аґітаторів і голосуючої публіки. За становище губернатора Нюйоркського стейту змагалися чотири кандидати: республіканський, демократичний, ліберальний і консервативний. Мільйони людей бачили на телевізорах, як стояли вони один поруч одного, ведучи публічну дискусію аґітаційно - полемічного характеру. Під час передвиборчої кампанії суперник є завзятим противником, але після того, як проголошено вислід виборів — переможений кандидат ґратулює своєму противникові з приводу його перемоги. Якщо противникові станеться під час передвиборчої кампанії якесь нещастя, суперник ніколи не використовує його для своєї справи. Ось, наприклад, не виявлений до цього часу злочинець вбив у Шикаґо дочку республіканського кандидата на сенатора з стейту Іллиной, Чарлза Персі. Демократичний сенатор Пол Даґлес, що старався там за перевибір, негайно перервав свою передвиборчу кампанію до часу, поки відновить її Чалз Персі. Подібні вияви джентлменства видно було навіть у тих південних стейтах, в яких расова проблема грала у виборах велику ролю та розпалювала пристрасті. Однак, у стейті Мессачузетс обрано до Сенату великою більшістю першого мурина, Е. В. Брука, і цим задокументовано, що серед білого населення ЗДА немає расової ненависти, а є тільки засуджування насильницьких метод, що їх пропаґують деякі муринські організації.

На велетенському терені З'єднаних Держав вибори відбулися без жадного інциденту, який вимагав би втручання поліції. Бували випадки, коли псувалися виборчі машини. Тоді виборці чекали годину-дві, поки машину направлять. В одному випадку, коли виборець був уже всередині кабіни для голосування, заталася ручка в машині — і він, щоб не „пропав" його голос, терпеливо чекав, поки спровадили механіка. Ніде перед виборчими домівками не було стовпищ — люди спокійно, з гумором стояли у черґах. Деякі завзяті особи вели аґітацію ще в дні голосування, але — здалеку від виборчих домівок, шануючи закон. Нікому й на думку не спадало поцікавитись, хто як голосував, ніхто не ставив під сумнів право кожного громадянина голосувати так, як йому подобалось.

Політична культура є нерозлучною прикметою державно - політичної зрілости народу.

М. Данилишин

ПІВДЕННА АМЕРИКА ШУКАЄ ВИХОДУ

Держави Південної Америки шукають виходу з економічної кризи, яка внаслідок частих переворотів та внутрішнього роздроблення стає хронічним явищем більшости тих держав. В тій цілі в Ріо де Жанейро відбувалась конференція передових економістів, які після кількаденних переговорів прийшли до рішення в найскоршому часі скликати Панамериканську Конференцію, яка мала б доповнити трактат, винесений в Монтевідео, і опрацювати новий, який був би юридично-правний на цілому американському континенті.

В Буенос Айресі почалися переговори, щоб унормувати відносини з нафтовими підприємствами, яким уряд колишнього президента Ілії аналював попередньо заключені контракти з Арґентиною. Переговори в тій справі з рамені теперішнього уряду веде Секретаріят Енерґії та Копалень, при участі представників нафтових підприємств Ессо, Шел та Юніон Ойл.

Новий арґентинський уряд, що його очолює генерал Хуан Карльос Онґанія, докладає всіх зусиль, щоб унормувати діяльність університетів, в яких відбулися заворушення, викликані провідниками, які знаходяться під впливом комуністичних агентів, що маскуються демократичними кличами. В зв'язку з тими подіями усунено цілий ряд професорів, а також переведено ряд арештувань підозрілих та замішаних в заворушеннях студентів.

Державне статистичне бюро подає, що протягом серпня ціни продуктів першої потреби піднеслися на 1,2%, а від серпня минулого року до кінця серпня 1966 року ціни прожитку в Арґентині збільшилися на 27,3 відсотка. Офіційна ціна доляра також піднеслася, виносячи 215.50 пезів за один долар, і значно обнизилася на паралельному ринку: з 248 до 228.50 пезів за долар.

Міністерство фінансів заповідає введення мораторію для унійних кас соціяльного забезпечення, який зобов'язуватиме на п'ять років, і обіцяє підвищити платні вчителів народних шкіл, що збільшить дефіцит державного бюджету.

Конференція економістів у Бразилії

В Ріо де Жанейро відбулась Конференція ОЕА, в якій брали участь представники Бразилії — Р. Фернандес, Колюмбії — Х. Х. Кайседо Кастіжа, Чіле — Люїс Д. Окампо, Мехіко — Франціско Ґ. де Веґа, Перу — Е. Л. Санчез, Арґентина — М. Еспече Ґіль, ЗДА — О. Т. Монґе.

Конференція розглянула пропозицію Асоціяції Вільної Торгівлі Держав Латинської Америки юридично оформити торговельний кодекс, що зобов'язував би всі держави, які його підпишуть та ратифікують. На конференції обговорено також можливості пожвавлення праці Союзу для Поступу.

37-ий Конґрес Американістів

В Мар Дель Пляті відбувся 37-ий Конґрес Американістів, в якому брали участь делеґації майже всіх американських держав. На цьому конґресі обговорено історичні та культурні спірні проблеми Америки, як також розглянено можливості археологічних дослідів передісторичних культур цього континенту. В конґресі брала участь також делеґація Норвегії, на чолі з академіком, д-ром Тгором Геєрдалем, відомим дослідником островів Тихого океану та культури інків.

Арґентина призначила нових амбасадорів

Президент Арґентини Хуан Карльос Онґанія призначив дев'ять нових амбасадорів, які після складення присяги виїхали на місце призначення. Новими амбасадорами призначено: д-ра Педро Х. Фріяса — при Ватикані, д-ра Маріо Амадео — в Бразилії, д-ра Мануеля Е Мальбрана — в Чіле, д-ра Цесаря І. Урієна — в Еспанії, інж. Альваро АльсоҐарая — в ЗДА, д-ра Горація Аґуірре Леґаррета — у Франції, Бриґадира Ерґарда Ф. Льовґліна — в Англії, д-ра Франціско Рамос Мехія — в Італії та Анну Марію З. де Гоженече — при Об'єднаних Націях в Женеві.

Арґентинський міністер фінансів д-р Юрій Нестор Самілей брав у Вашинґтоні участь в нарадах представників Міжнародного Фонду та Міжнародного Банку Розбудови, шукаючи економічного скріплення для своєї країни.

Новопризначений амбасадор інж. Альваро Альсоґарай, прибувши до Вашинґтону, започаткував пожвавлену акцію для унормування дипломатичних і економічних відносин, шукаючи головно довгореченцевих позичок, які є актуальною конечністю для Арґентини.

ВИГАДКА ПРО БРАТА

У декого є брат Василь,
У іншого Андрій,
Михайло чи Володя;
У декого немає
брата й не було,
як немає й не було того,
чого немає й не було;
У декого немає брата, бо убили,
як вбивають зайця;
У декого зветься
братом зрада,
У іншого усмішка або місяць;
А в мене брат — Іван,
Якому не везе,
у виборі роботи.
Бувають випадки на світі,
а між ними наші стрічі.
При останній ллявся дощ
і блискавка мене ранила
незвичайністю слів брата:
„А таки я не у власній шкірі".
Я приглянувся і справді бачу:
Корчиться Іван у шкірі
не своїй. Івану тісно,
А він, мій брат Іван,
і ще до того
і дихати навчився
не у власній шкірі.
Що я найсмутнішим
чудом назову.

СТЕПАН ГОСТИНЯК

Пряшів

ПІДЗЕМНІ ПАЛАТИ

Вічна темрява і вічна тиша. Стіни виграють міріядами спалахів. Вони поспіль укриті килимом, що виблискує то білими, то цитриново-жовтими, то темно - рожевими, то медово - золотистими, то зовсім чорними кришталями. Зненацька з мороку виринають вежі якогось розкішного палацу. Над стінами, мов мечі, вістрями спадають кам'яні бурульки. Це сталагміти і сталактити.

Сотні тисяч і мільйони років промиває вода в товщах легко розчинних порід вапняків, ґіпсу та інших шарах землі свої звивисті коридори, просторі ґалерії, величезні залі, заплутані лябіринти, бездонні прірви.

Печери. Підземні печери, овіяні леґендами вічної ночі!.. У всьому світі бережуть ці скарби природи. В Америці, в Европі! Їх відвідують сотні тисяч туристів та екскурсантів. Такі печери держави старанно охороняють. До них підведено автомобільні шляхи, поблизу збудовано готелі, ресторани. Вони освітлені, мають велике число працівників та екскурсоводів. У Чехо - Словаччині, наприклад, добре обладнано багато печер, серед них величезна Мацоха з підземною річкою, по якій туристів возять на човнах.

А в Україні? Найдивовижнішими українськими печерами є рідкісні лябіринти Поділля. Подібних до них немає ніде в усьому світі. На стінах нескінченних ґалерій та заль мерехтять і міняться всіма барвами веселки — прозорі, блискучі різноманітні кришталі гіпсу. В таємничій глибині блакитним сяйвом відсвічують підземні озера.

На українських землях відкрито понад 750 нових карстових підземних порожнин. Але, як довідуємося з статті Г. Бачинського, кандидата біологічних наук, надрукованій в „Літературній Україні", ці підземні скарби ніхто не охороняє. Москва не дає на це ніяких асиґнувань. А беззахисні печери залишаються на поталу бешкетникам та грабіжникам.

От хоч би знову ж таки славетні лябіринти Поділля. До війни в межиріччі Серета і Збруча були сяк - так обладнані три печери: Кришталева, Угринська та Вертеба. Хоч тут не було автобусного сполучення, до печер постійно приїздили туристи з Польщі, Німеччини, Австрії, Франції, Канади та інших країн. Під час війни все це було зруйноване. Входи висаджено в повітря. І про славетні подільські лябіринти забули.

Недавно були відкриті невеликі, але мальовничі печери в околицях Тячівки на Закарпатті. Однак найкращі з них — Молочний Камінь, Гребінь — вже значно поруйновані.

Серед кількох сотень печер Криму є зо два десятки таких, що їх можна назвати підземними палацами. До них ведуть глибокі прямовісні криниці. Найгарніші кримські печери на довгому Карабійському плято. Тут розміщені чудові карстові порожнини, як Монастир-Чокрок, Великий Бузлук та інші.

Цей гірський масив, — каже Г. Бачинський, — можна перетворити на заповідник за типом, який існує в ЗДА. Але хто дасть гроші, потрібні на обладнання печер?

Дійсно: хто?!

Гірка доля землі, окупованої чужинцем.

П. Панасенко

Леся Лисак

НЕЗНАНА БАТЬКІВЩИНА

Цього „шефа", здається, люблять всі працівники, бо він трохи інакший, як переважна більшість „шефів". Керівники торговельних фірм здебільша говорять із своїми „підвладними" тільки про ділові, сухі справи. Щоправда, вони спочатку запитують вас — за звичкою — „як себе почуваєте?" — але зараз за цим питанням починають говорити про „інтереси".

Цей „шеф", хоч теж старається, щоб усе в його фірмі йшло гладко — воліє говорити про цікавіші.. для нього самого речі. Наприклад, про те, у якому ресторані він вчора вечеряв із своєю родиною і приятелями, про своє нове авто або свою улюблену білу собачку Фіфі. До речі, коли б ви працювали в цій фірмі і хотіли, щоб „шеф" думав про вас якнайкраще, ви час від часу мали б запитувати його: „А як почувається Фіфі"? Тоді б ви одержали теплу усмішку і точний звіт про те, що ця собачка робила і як поводилась.

Тому, що за неписаними законами кожний керівник має привілей говорити більше як його працівники, згаданий шеф широко користується цим привілеєм. При цьому він часом забуває, кому з працівників уже розказував ту чи іншу історію, і у висліді доводиться вислухувати її двічі. Але скажіть — чи кому це шкодить? Шефові приємно, що він поділився з вами своїми думками, а вам приємно, що він до вас так прихильно ставиться. Зрештою, всі ті, що мають над собою керівників, звикли слухати...

Шеф має улюблену тему: він залюбки розказує про своє походження. Очевидно, він є американцем, і таким себе на сто відсотків почуває. Але так, як предки всіх американців, його також приїхали з Европи, а саме з Портуґалії, і ви повинні про це знати. Так, його прадід поселився тут в 1832 році. Дідуньо, що вже помер, і батько, що ще живе, народилися вже тут.

Ані шефів батько, ані він сам не знають портуґальської мови. Єдине, що з цієї мови їм залишилося — це їхнє прізвище, що починається з „де", і шеф вимовляє його точнісінько так, як вимагає портуґальська мова. Це прізвище іноколи трудно стороннім людям „спелувати", але шеф не скоротив би його і не „замериканізував" ні за які скарби світу! Він страшенно гордий з нього, бо воно звучить так дуже по-портуґальськи. Що ви питали? Що комусь трудно його вимовити? Люди такі, як він, не змінюють для чиєсь вигоди свого старого родинного прізвища!

Згадуючи про своє походження, шеф завжди жаліє, що в його родині не залишилося ніяких портуґальських традицій. „Шкода, — каже він вдумливо, — бо колись наша країна була могутня і славна". Він, „типовий американець", любить визбирувати з книжок відомості про країну своїх предків. Якось його зацікавило питання національних портуґальських страв — і з того часу він залюбки їсть рибу, бож... Портуґалія лежить над океаном!

Недавно шеф прийшов до праці з вдоволеною міною. Зібравши групу працівників, він сказав:

— Хочу вам розповісти цікаву річ. Учора відвідали мене дві достойні дами з Портуґалії. Вони приїхали на короткий час і з нашої газети (а про шефа частенько у місцевій газеті пишуть) дізналися про мене. Моє прізвище таке саме, як прізвище їхнього кузена. Вони прийшли з'ясувати, чи не маю я з ними спорідненя.

Він подивився, усміхаючись, на своїх працівників і ще раз повторив:

— Правда, цікава річ? Шкода тільки, що ці дві дами і я не посвоячені.. — Він помовчав хвилинку і з задумою додав: — Я був би такий радий, коли б до мене приїхали в гості кревняки з країни моїх предків.

Хтось із працівників запитав:

— А якою мовою ви розмовляли з цими панями?

— По - англійськи, — відказав шеф і неначе завагався. — Бачите, вони спершу вирішили, що я їхній свояк і заговорили до мене по-портуґальськи. Тоді я мусів признатися, що їх не розумію — і ми перейшли на англійську мову, яку вони, як освічені жінки, знають. Але мені було неприємно. Мені так хотілося сказати до них бодай декілька фраз рідною мовою.

Здавалося, що розмова закінчилась, і час забиратися до щоденної праці, коли шеф з гордістю заявив:

— Я вирішив, що мій син і моя доня повинні вивчати портуґальську мову. Ніколи не запізно, правда?

Запитаєте може: навіщо розповідь про якогось там „шефа"? Що ж, прийшли думки, які відносяться до нас самих. Ось думається: скільки то в майбутньому молодих людей українського походження теж стане керівниками фірм? Скільки з них буде з такою гордістю, як згаданий тут „шеф", говорити про країну своїх предків? Не про Портуґалію, а про Україну, з якої виїхали їхні батьки. Скільки „шефів" - керівників не змінить свого українського прізвища з тої причини, що „його трудно спелувати"? Скільки з них буде любити батьківщину своїх батьків, якої не бачили? Скільки з них знатиме мову своїх батьків і не казатиме „на жаль, не вмію по - українськи?"

Хочеться вірити, що їх буде багато! Бо так, по правді кажучи, чим Портуґалія мала б бути величнішою і ціннішою за Україну?

ГОЛОС ЧИТАЧА

ПРО ПОЛІТИЧНИЙ ПРИНЦИПІЯЛІЗМ

Думаю, що не я одна прочитала з признанням відсвіжуючу статтю п. Миколи Бараболяка „Думки про політичний принципіялізм і ще дещо". Вміло і промовисто схарактеризовано в тій статті власне „я".

Свідома українська людина, перебуваючи в совєтській дійсності, творить те, що може, для добра своєї нації. Не розбивається об мур, а шукає хоча б малої щілинки, крізь яку можна проникнути, щоб бодай краплинкою прислужитись великій справі.

Кожний із нас знає, що приїзди „звідти" можуть відбуватися лише за дозволом та наказом Москви. Отож, писати про страх розкладу української еміґрації недоцільно. Навпаки, ті, що зустрічалися з Вірським та його ансамблем, ще більше переконалися в поневоленні України. І тут знаходилася маленька щілинка, в яку можна було пройти з правдивим насвітленням історії. В тому ансамблі є багато молодих людей, які знають лише зфальшовану минувшину своєї країни. Тут, далеко від Батьківщини, може вперше почули ці люди, „хто вони і чиї діти". Можливо, не зразу приймуть за істину все те, що їм скажуть. Однак, з бігом часу правдиве, щире слово може знайти сприятливий ґрунт.

Іскорка правди, упавши в молоду душу, може розгорітися полум'ям, яке розбудить заколисаних московською брехнею синів і дочок України.

Наталка Буняк

Нюарк

Республіканці мають 25 губернаторських становищ

Ню Йорк. — В цьогорічних виборах республіканці збільшили число своїх губернаторських становищ і мають від найближчого року контролю над 25 стейтами. Вони виграли губернаторські пости в 23-ох стейтах, а в двох стейтах вони мають своїх губернаторів із давніших виборів. Досі ще не вирішена справа губернаторського становища в стейті Джорджія, де ані республіканський ані демократичний кандидат не здобув більшости, і тому цю справу має вирішити аж стейтова леґіслятура, яка збереться аж в січні 1967-го року. Республіканці здобули губернаторські пости в численних південних стейтах, де на республіканських кандидатів голосували неґритянські виборці, бо демократичні кандидати є прихильниками расової сеґреґації. Республіканці мають своїх губернаторів у великих стейтах, так званих ключевих: в Ню Йорку, Каліфорнії, Пенсилвенії, Мишиґені, Огайо та Массачусетсі.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(114)

Ця драма першого жмутка завершується елегійним „Епілогом":

Розвійтеся з вітром, листочки зів'ялі,
Розвійтесь, як тихе зідхання!
Незгоєні рани, невтішені жалі,
Завмерлеє в серці кохання.

В зів'ялих листочках хто може вгадати
Красу всю зеленого гаю?
Хто взнає, який я чуття скарб багатий
В ті вбогії вірші вкладаю?

Ті скарби найкращі душі молодої
Розтративши марно, без тями,
Жебрак одинокий на зустріч недолі
Піду я сумними стежками. (XVI, Б, 41)

Перший жмуток Франко датував 1886-1893, але ми вже знаємо, що деякі поезії були друковані раніше.

Другий жмуток має дату 1895 року. В цьому другому циклі в дійсності немає драматичної дії. Ант. Крушельницький писав, що поет в другому жмутку „із стану розпуки, шалу, боротьби приходить до позірної рівноваги духа" (ст. 149), а Ярема називає цей цикл „ліричним інтермеццо між першим і третім жмутком" (101). Крушельницький гадає, що поет „немов виспівує гимни на звеличання свого горя. Тут крім чару поезії ділає ще й велич горя, яке стає поетові джерелом вітхнення, й яке він оспівує цілою низкою пісень" (152).

Третій жмуток має дату 1896 р. А. Крушельницький ляпідарно окреслив зміст всіх трьох жмутків: „Той крик болю у першому жмутку, той культ болю у другому, переходить у визвілля із болю у третьому жмуткові" (152). В третьому циклі надходить трагічна розв'язка трагедії. Вже друга поезія кінчається заповіддю смерти:

Лиш біль страшний, пекучий в серці там
Все заповнив, усю мою істоту.
Лиш біль і це страшне: бам, бам, бам,
А сліз нема, ні крови ані поту.
І меркне світ довкола, і я сам
Лечу кудись в бездонну стужу й слоту.
Ридать! Кричать! — та горло біль запер.
Вона умерла! — Ні, це я умер. (ст. 77)

І всі дальші поезії — це психологічна підготова до самовбивства ліричного героя збірки. „Вона умерла" — це значить, що вмерла для ліричного героя, бо вийшла заміж. Питома вага любовних мотивів в цій третій частині відсувається дещо на задній плян, бо майже все скероване на те, щоб герой мав відвагу виголосити монолог, що зачинається словами „Оцей маленький інструмент"; найважливіші моменти дії мають своїм завданням психологічно й логічно обґрунтувати саме цю катастрофу.

Герой „умер для світу". Він порвав зв'язки з людьми, гордо заявляючи:

Байдужісінько мені тепер
До всіх ваших болів і турбот,
До всіх ваших боїв і гризот!
Всі ідеї ваші, весь народ,
Поступ, слава — що мені тепер?
Я умер! (ст. 78)

Але він ще не забув своєї коханої і ходить попід її вікна та мучиться тим, що вона „в руках нелюба ув'яває". Ліричний герой-раціоналіст стає забобонним містиком і вірить в чорта, шукаючи в нього допомоги. Пізніше прощається з усім тим, що йому найлюбіше: з матір'ю, про що ми вже писали, говорячи про поетову матір; прощається з піснею та зі своєю улюбленою, що є матір'ю дітей. А в останніх поезіях третього жмутка він вирішує метафізичні (потойбічні) проблеми людського життя. Герой вдоволений із буддизму і проголошує:

Поклін тобі, Буддо!
В темряві життя
Ти ясність, ти чудо,
Ти мир забуття! (ст. 99)

Герой-самовбивник відкидає християнську думку про „безсмертну душу" і про вічне життя, бо він мусів би тоді „носити вічно в серці лице своєї милої, що вічно зв'язана з другим". Герой вірить, що „безсмертне лиш тіло, бо „жаден атом його не пропаде на віки віком". І з такою філософією цей ліричний герой робить „один кивок" в своєму маленькому інструменті і . . . „крови ключ кипучий". А ось кінцеві слова цього Франкового твору:

Ядро завмерло — геть марну,
Порожнюю лушпину!
Один кивок! За мить одну
Навіки я спочину. (ст. 106)

Ми чули, що В. Щурат підкреслював „песимізм" у Франковій збірці. Сам поет в „Передньому слові" до другого видання в 1910 р. виявив своє невдоволення з такого розуміння його твору та підкреслював, що „значна частина публіки зовсім інакше зрозуміла його поезії". Поет надіявся, що й читачі „другого видання „Зів'ялого листя" знайдуть в його поезіях не одно таке, що відгукнеться в їх душах зовсім не песимістичними тонами" (XVI, Б, ст. 11).

Вотервліт, Н. Й.

ФРАНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ

Спільний Франківський Комітет, зложений з представників Відділів УККА у Вотервліті улаштував 29 жовтня Франківську академію при участі понад 500 осіб, у тому багато молоді й дітвори. Американський гимн відіграла на фортепіяні проф. І. Заячківська-Гаврилюк, після чого голова Святкового Комітету п. І. Романишин відкрив академію. Мішаний хор Церкви св. Петра й Павла з Коговзу під орудою п. Я. Біласа відспівав бадьоро „Слава йому, слава" Сеніці, пізніше, у другій частині — „Заспіваймо разом браття" Воробкевича. Запрошений з Ню Йорку член НТШ, д-р М. Вацик прочитав доповідь про І. Франка. Прелеґент читав тихим голосом так, що мало хто чув його. Сольоспів м-р Марти Копач-Гречаник відпав ізза її недуги. Голова Українського Студ. Т-ва у Трой, студ. Нестор Томич продеклямував зі зрозумінням і чуттям 10-ий розділ з „Мойсея" І. Франка. Давно вже не чули в нас такої високомистецької деклямації. Відомий співак і бандурист Володимир Луців відспівав своїм чудовим ліричним тенором 10 пісень: „Безмежне поле", „Розвивайся лозо", „Ой ти, дівчино, з горіха зерня", а в другій частині при власнім супроводі бандури: „Встає хмара зза лиману", „Думу про смерть козака — бандуриста", „Прийшла весна", „А у Господа", вкінці — „Пісню" (Чупринка — Гнатишин) „Об'єднані духом" і „Діброво зелена" Гнатишина. Всі пісні були виконані прекрасно, дикція й інтерпретація чудові, але вершком була дума про смерть козака-бандуриста. Направду — трудно словами висловити чар української пісні у виконанні В. Луцева.

Дитячий хор школи св. о. Николая у Вотераліті при супроводі церковної оркестри, під орудою п. Я. Кушніра відспівав гарно дві пісні: „Крилець, крилець" і „По діброві вітер віє". Завдяки наполегливій праці диригента — ці милі, дитячі голоси звучали мелодійно, а оркестра була добре зіграна. Такі шкільні хори й оркестри повинні бути при кожній українській школі.

Фортепіяновий супровід спочивав у досвідчених руках проф. І. Заячківської-Гаврилюк, що причинилася багато до мистецького успіху академії.

Голова Комітету, п. І. Романишин подякував усім виконавцям програми, що вийшли на сцену, крім цього були ще і члени Пласту й СУМА в одностроях, потім усі разом з публікою відспівали франківський гимн — „Не пора". Декорацію сцени зайнявся п. Наболотний, що подбав про великий портрет І. Франка та відповідне його прикрашення. Святковий Комітет вложив багато праці, щоб підготовити академію.

І. Дурбак

В ЗАХІДНІХ СТЕЙТАХ СНІГОВІЇ й МОРОЗ. В Північній Дакоті температура значно обнизилася і в Девілс Лейку термометер показував 5 ступнів нижче зера, а в Бісмарку один ступінь нижче зера. В стейтах Монтані, Вайомінґу і Арізоні падав сніг. В Арізоні нападало 5 цалів снігу, в Монтані чотири, а в Південній Дакоті 2. Сніговія захопила стейти Юта і дійшла аж до Кензасу. Сніг покрив північну і центральну частину великої рівнини.

ВДАТНИЙ ВЕЧІР ГУМОРЕСКИ

(ДО СЬОМОГО ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ СФУЖО)

Хтось, чи не Т. Карляйль, сказав, що справжній гумор викликає не сміх, а усмішку, яка має глибше джерело. До цього можна додати, що добра сатира спонукує нас сміятися, часто вголос. Чи цим сміхом ми не силкуємося приглушити свідомість, що сміємося з наших ближніх?...

Доброю ілюстрацією такого розрізнення гумору й сатири був цікавий вечір, що ним 22-ий Відділ СУА у Філядельфії відзначував 23-го жовтня вислід сьомого Конкурсу на літературний твір, темою якого була гумореска.

На вечері передавано в мистецькому читанні два нагороджені твори: „Молода кров" Іванни Савицької-Мусій та „Конкурсові страждання" Катерини Штуль. Перша гумореска викликала сальви сміху, а другу публіка зустріла усмішками. І так воно мусіло бути. Ми сміялися (трохи зловтішно, а тому не без почуття вини) з редакторів наших газет і журналів) в тому також „Нашого Життя"). А слухаючи другої речі, ми посміхалися, призадумуючись над тим, що таїться за занадто коректними висловами чоловіків про жінку. І, навіть коли ці чоловіки виявили потім у своєму ґурті свої справжні (уже зовсім не такі коректні) думки, то й тут залишилося недоговорене: сама жінка, що її нам не показали. Недоговорене — це те у творі, що потрібне для глибшої реакції. Що необхідне для літературного твору взагалі. Інша справа, чи цей принцип був дотриманий тут цілком свідомо. Якщо так, тим краще для авторки.

Вечір підготовано й переведено дбайливо. Відкрила його голова Відділу, інж. Л. Дяченко. Коротко про історію цих конкурсів та про їх значення доповіла ред. Л. Бурачинська, вона й провадила вечір. Проф. І. Коровицький мав слово про гумореску, як літературний жанр та про її елементи.

Гумореску І. Савицької-Мусій читала відома мисткиня слова, Клявдія Кемпе-Гош. Нам здалося, що вона не зробила цього так тонко, як завжди. Вона, ми знаємо, вміє по-мистецьки передати в нюансах усе, що є в даному творі. І, часом, навіть те, чого там нема.

Подану в драматичній формі річ Катерини Штуль читали, по черзі, д-р Н. Пазуняк та три студенти високих шкіл: А. Масюк, А. Саґан і Ю. Бурка. Всі вони читали опановано, природно, інколи навіть з деяким драматичним хистом.

Виставки самої авторки добре передала ред. Бурачинська. Їх, однак, треба б скоротити.

Виявляється, що такі веселі вечори можуть притягнути несподівано велике число публіки: ледве вдалося примістити її в залі дому СУА.

Конкурси на літеравтурні твори, так щасливо започатковані сім років тому даром (1.000 дол.) п. Марусі Бек, що їх під егідою СФУЖО переводять редакції двох жіночих журналів, „Нашого Життя" та канадійського „Жіночого Світу" (яким ці конкурси дають добрий матеріял до друку) — це дуже ефективний засіб пожвавлення нашого культурного процесу на чужині. Як ми довідались на цьому вечері, вони находять відгук у всіх країнах поселення, спонукують писати не тільки наших відомих уже письменниць, але, що важливіше, заохочують до вислову нові літературні таланти.. Вони відкривають шлях у письменство жінкам різних професій та середовищ.

У загальному — Літературні Конкурси СФУЖО показують новий і цікавий духовий профіль українки в екзилі.

М. Струтинська

Менор Джуньйор Коледж у Філядельфії

З початком академічного року варто приглянутись ближче до наших навчальних установ, однією з яких є Менор Джуньйор Коледж, одинокий український жіночий католицький коледж в ЗДА. 12-го вересня почала ця інституція свої зайняття, вступаючи в 19-ий рік академічно - навчальної праці.

Нелегкі були початки цього коледжу, коли заклали його Сестри ЧСВВ, маючи головно на меті дати основи вищої освіти та вишкіл студенткам українського походження. Справа заснування нової навчальної установи вимагала труду, наполегливости й ентузіязму його основоположниці Ігумені Матері Йосафати та всього проводу Сестер ЧСВВ. Врешті здобуто афіліяцію з Католицьким Університетом Америки і восени 1947 р. почалось навчання з невеликою горсткою студенток. Вневдовзі показалось, що треба було поширити базу молодої інституції, ото ж почато приймати студенток і неукраїнського походження.

Урядове признання цієї інституції, як дворічного Джуньйор Коледжу отримано від Пенсилвенійського стейту в 1959 р.; отримано тоді т. зв. Хартію Інкорпорації. В 1960 р. зроблено великий крок вперед здвигненням нового модерного будинку для коледжу з усіма удогідненнями й лябораторійними устаткуваннями, а вже в 1963 р. збудовано прекрасний будинок для студенток, де вони мають всі вигоди добре влаштованих привітних мешкань. Врешті в 1965 р. Асоціяція Середніх Стейтів ЗДА перевела візитацію нашої установи і оцінила наш коледж „признаним кандидатом на акредитацію". Кінцевий ступінь акредитації наступить правдоподібно в 1967 р. Тепер розпочато пляни будови окремого будинку для бібліотеки коледжу, що дотепер знаходиться в спільнім приміщенні для Академії св. Василія Великого і для коледжу. Все це кроки в розвитку Менор Джуньйор Коледжу, що й далі числить в великій мірі на підтримку української громади.

Програма цього Коледжу різнородна. Скерована вона на спеціялізацію в таких напрямках: програма гуманістичних наук, що є основою для продовження студій в інших коледжах і університетах. Так ряд студенток продовжує своє навчання після закінчення дворічної програми Менор Джуньйор Коледжу в різних університетах, напр. в Темпел Університеті, Пенсилвенійському Універ., Сетон Голл і т. д. Дальше слідує секретарство загальне (адміністративне), медичне секретарство та правниче секретарство. Особливістю Менор Джуньйор Коледжу є викладання релігії з насвітленням східнього візантійського обряду та викладання української мови та культури. Для студенток українського походження, що володіють українською мовою, є окремий вищий курс для глибшого знайомлення їх з українською мовою та культурою.

Ця коротка інформація нехай послужить також для заохоти підтримувати зусилля проводу й членів факультету утримувати цю інституцію на належнім академічним та ідеологічнім рівні.

Н. І. — П

Йонкерс, Н. Й.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА БУДУЄ НАРОДНІЙ ДІМ

7-го листопада, на посілість місцевого Осередку Спілки Української Молоді Америки, при 417 Непперген Авеню в Йонкерсі копачка почала копати землю, щоб зробити місце на будову Українського Народного Дому.

Якось так склалося, що хоч українська громада в місті Йонкерсі досить чисельна, одначе досі не мала свого репрезентативного дому — централі. Правда, донедавна находилися в нашому місті аж два українські клюби, один на вулиці Вашингтон, а другий на Джефферзон, та ще третій дім СУМА при Непперген Авеню, але ці невеликі приміщення містили тільки бари та малі маленькі залі. Репрезентативного дому, з великою залею, де могли б відбуватися багатолюдні імпрези, весілля тощо, українська йонкерська громада досі не мала. Правда, в Йонкерсі є велика авдиторія в парохіяльній школі св. Михаїла, але вона призначена головно для парохіяльно-церковного вжитку.

Та сталося так, що всі ті три українські приміщення в Йонкерсі українська громада втратила: клюби на Вашингтоні і Джефферзоні були ліквідовані, бо на цих вулицях побудовано великі будинки, а дерев'яний будинок дому СУМА, де находилася невеличка заля, в якій відбувалися всі імпрези, рік тому згоріла. Залишився одинокий невеличкий мурований будинок СУМА, в якому тиснуться всі українські йонкерські діяльні організації. Таким чином велика українська громада залишилась без більшого приміщення і без залі, де українці могли б сходитися та провадити укльтурно - освітню й виховну працю в ширших розмірах.

Щоб тому зарадити, українська громада рішила побудувати при 417 Непперген Авеню, на місці згорілого дерев'яного будинку, великий мурований Український Народний Дім, з модерною великою залею, в якому примістяться всі місцеві українські організації, та де зможуть відбуватися всі імпрези, збори, весілля тощо.

На двох громадських зборах вирішено, що нове приміщення буде називатися Український Народний Дім у Йонкерсі. Фонди на його будову дасть українське громадянство у формі позичок. Будова Дому має коштувати 140,000 дол. За цю суму має бути побудований партер, де буде находитися кухня, бара й інші необхідні приміщення та перший поверх, де буде находитися велика, модерна заля. Будову заплановано так, що пізніше можна буде добудовувати дальші поверхи на різні інші приміщення.

Будівельний Комітет приступив до будови Українського Народного Дому з готівкою 20,000 дол., що нею розпоряджає Дім СУМА і 25 тисяч дол., що їх обіцяли дати приявні на зборах 27 жовтня. Позички виносять по 1.000 дол. від родини. Заплановано перевести загальну збірку позичок серед усіх українців Йонкерсу. Зібрана сума повинна покрити всі кошти будови. В Йонкерсі живе велика українська громада і Комітет Будови вірить, що кожна родина радо допоможе своєю позичкою побудувати свій Український Народний Дім.

Будова вже почалася і Будівельний Комітет сподівається, що до весни 1967 р. Український Народний Дім буде відданий до вжитку для української громади в Йонкерсі (сж).

(сж).

З НАШИХ БУДНІВ

ХВИЛИНА ДЛЯ УКРАЇНИ

На одному з політичних перелазів, — а була це, тим разом, популярна ґросерня на долині міста Ню Йорку, — відбувався бурхливий панель, що його ляйтмотивом були актуальні, пекучі, можна б сказати, питання дня: IX Конґрес Американських Українців та його прикрі наслідки, концерти танцюристів Павла Вірського, проблема зустрічей з так званими „культурниками", патріярхально-катедральні справи та й ще до того всього спір за третю, історичну вже сьогодні, сторінку „Свободи" з 16-го жовтня.

Як самі здорові бачите, вже й одного з цих пунктів вистачало, щоб розбурхати до живого партійні, ідеологічні чи віроісповідні пристрасті учасників дискусії, піднести її температуру до запального стану. Це тим більше, що на перелазі засіли тверді й загартовані в таких баталіях патріоти, що привезли сюди, до цієї вільної країни, відповідний досвід і практику з таборових республік.

Дивним-дивом, справжня буря в склянці води заколотилася тоді, коли на порядок дня вискочив само собою вчорашній, теж доволі бурхливий футбольний матч між двома українськими командами у Філядельфії... Як звичайно буває, обидві команди мали серед учасників дискусії своїх гарячих прихильників та противників, і треба було лише комусь сказати, що „наші виграли заслужено", як один з болільників трохи не дістав із цього приводу серцевої атаки!

— Ваші грали, як останні паталахи! — кричав, розмахуючи руками. — Якби не той безтолковий суддя, наші натовкли б їх п'ять до нуля!

Таке його ствердження викликало завзяті протести збоку інших ентузіястів копаного м'яча, з другої, так би мовити, партії, і так, слово по слову, дійшло до страшної галабурди, яка вивела з рівноваги навіть таку спокійну, статечну людину, як власник вище згаданої ґросерні.

— Панове, — сказав, — я вас дуже прошу — погамуйтесь і не робіть у моїй крамниці круглого стола, бо ви мені відстрашуєте покупців! Змилуйтесь, я маю родину, троє дітей в школі, я мушу заробити на життя... Стривайте! — скрикнув, глянувши на годинника. — Котра у вас година?

— В мене третя минула, — сказав один спортовець.

— В мене третя доходить, — сказав другий.

— Так чи так, уже запізно, — зідхнув ґросерник. — Ви тут, панове, тяжко спорили за те, хто з вас більший патріот чи хто кому повинен був більше голів настріляти, а всі якось призабули, що сьогодні ж — 1-ий Листопада, день спільної молитви за Україну, за нашу мовчазну Церкву... А в нас що вийшло?.. Замість хвилини спільної молитви — година сварки.

Ікер

В Шикаґо чекають „Камінного господаря"

Цьогорічний ювілят Шикаґівської громади — Кредитова кооператива „Самопоміч" у завершення відзначень 15-літнього ювілею свого існування запросила „Новий Театр" з Ню Йорку поставити п'єсу „Камінний Господар" Лесі Українки в Шикаґо.

Дирекція „Самопомочі" приняла це рішення після того, як на сторінках української преси появились прихильні рецензії про перші кількаразові вдалі виступи „Нового Театру" в Ню Йорку та довідалась про добірний склад акторів того ансамблю — і то молодих, багатонадійних адептів театрального мистецтва. Це ансамбль 17 фахово вишколених артистів. В більшості це таланти, вишколені в Ньюйоркському Бродвею чи Офф-Бродвею. На чолі їх є режисер Володимир Лисняк, бакалавр драми Колюмбійського Університету і маґістер драми Єйльського Університету.

Останніми часами В. Лисняк з дружиною Ларисою Кукрицькою відвідали Лондон, Копенгаґен, Гамбурґ, Мюнхен, Париж і Женеву, де майже щодня вони відвідували театри. Ця поїздка по Европі дала нагоду режисерові перевірити свої власні погляди на сучасний театр та збагатити свій досвід і студії. Тепер він з ще більшою енерґією працює з своїм молодечим ансамблем, готуючи його до турне по Америці з „Камінним господарем".

Оповідають глядачі, які бачили цю виставу двічі, а то й тричі, в постановці „Нового Театру", що вони зауважили, що кожного разу підвищувалась досконалість гри артистів та збагачувались театральні мистецькі деталі п'єси.

Тому треба сподіватись, що шикаґівські любителі театру і ширша українська публіка щиро привітають приїзд „Нового Театру" до Шикаґо і певно будуть вдоволені з такої вдалої театральної вистави. Кредитова ж кооператива „Самопоміч" тією мистецькою імпрезою гідно й приємно для публіки закінчить відзначення своєї 15-літньої корисної господарської і загально-культурної служби для своєї громади.

О. П.

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО Т-ВА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРК

повідомляє, що

в суботу, 26-го листопада 1966 року

— відбудуться —

ШИРШІ СХОДИНИ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛУ

на яких

д-р Роман Кравчук

виголосить доповідь п.н.:

СИНДРОМ ШІҐАНА

(Студія клінічного випадку)

в приміщенні

УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

2 Схід 79-та вулиця в Ню Йорку

Початок год. 8:30 веч.

ПІСЛЯ ДОПОВІДІ — **ВЕЧІРКА.**

ПРИВІТАННЯ

Оцим Причет і Парафіяльна Рада Св. Миколая УАПЦ в Алентавні з нагоди 65-літнього Ювілею народження

БРАТА

МАТВІЯ САВИЧА СУРЖКА

сердечно вітають Ювілята, як нащадка старо-козацького роду; як хороброго прапороносця-поручника Армії УНР; як лицаря Зимового Походу і ордену Залізного Хреста; як релігійного патріота й щедродавця для Державного Центру та Рідної Церкви в чужині. А милу Родину вітаємо з Дорогим Іменником і молебно просимо Всевишнього обдаровати всіх здоров'ям, щастям і добробутом на многії літа!

Настоятель Парафії
Митрат о. К. Даниленко-Данилевич
Голова Парафіяльної Ради
Олександер Фрітцлер

В ПАССЕЙКУ, Н. Дж.
Заля Української Централі, 240 Говп Ев. тел. 478-9805

Сьогодні, субота 12 листопада 1966 р.

година 7-ма веч.

ГОСТИННИЙ КОНЦЕРТ

Мужеського Хору „ПРОМЕТЕЙ"

(Філядельфія)

при співучасті популярного гумориста

ШНОТА РУДАКЕВИЧА

Диригент: проф. ІВАН ЗАДОРОЖНИЙ
Акомпаніямент: проф. І. ЧУМОВА
Квитки вступу при касі від години 5-ої вечером.
АДМІНІСТРАЦІЯ.

В НЮ ЙОРКУ ST. MARKS THEATRE
133 Second Avenue — Tel.: GR 3-5222

Середа, 16-го ЛИСТОПАДА 1966 р.

Три чудові фільми за ці самі гроші, в цей сам один день і в сусідньому театрі:

Чотири рази: год. 1:20, 4:30, 7:20 і 10:30 веч.

ДИМКА

Один з найкращих фільмів сучасности, про незавидну долю сироти.

Чотири рази: год. 12:00, 3:10, 6:00 і 9:10 веч.

ЗЕМЛЯ О. Кобилянської

Тричі: год. 2:35, 5:25 і 8:35 веч.

ГУЦУЛЬСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У великім оголошенні **В-ва КРИНИЦЯ** трапилася друкарська технічна помилка, а саме неналежно поставлені підписи під образками гетьманів Б. Хмельницького і П. Сагайдачного. Гадаємо, що Шановні Читачі самі завважили цю помилку.

KRYNYCIA PUBLISHER

P.O. Box 175, 217 West 18th Street, New York, N.Y. 10011

†

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими,
що дня 29-го жовтня 1966 р. відійшов від нас у Вічність, заосмотрений Найсвятішими Тайнами на 86-му році життя, по тяжкій недузі в шпиталі у Вашінгтоні, Д.К.,
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ ТАТО

бл. п.

о. ДМИТРО ШУЛЬ

парох Стоянова, пов. Радехів,
декан перемишлянський і радехівський,
відзначений крилошанськими відзнаками.
ПОХОРОН відбувся дня 1-го листопада 1966 р. з греко-кат. каплиці Пресв. Родини у Вашінгтоні, Д.К. на цвинтар Факс Чейс у Філядельфії.

Горем прибиті:
Мгр. ЯРОСЛАВ ШУЛЬ, син
СТАНИСЛАВА ШУЛЬ, невістка.

21 Cuba Pl.
Rochester, N.Y. 14605

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ НАШОЇ МАТЕРІ

бл. п.

ІРИНИ КУЛЬЧИЦЬКОЇ

складаємо

$100.00 на Український Університет у Римі
$100.00 на Іконостас в церкві св. Йосафата в Трентоні

Д-р БОГДАН і ОЛЯ ФАРАОНІВ
Трентон, Н. Дж.

Таборування сумівської молоді на Оселі в Елленвіллі Н. Й.

У віддалі 100 миль від Ню Йорку лежить всім відома Сумівка. Вже 12 років там відбуваються табори Спілки Української Молоді. Цього року відпочинково вишкільні табори були завчасно підготовлені таборовою комісією в складі сімох осіб із сумівських виховників з Г. Цебрісм на чолі. Вже в травні таборова комісія вибрала команду і виховників з молоді СУМА, студентів коледжів та університетів.

Завдяки дружній праці таборової комісії та заряду Оселі вже кілька тижнів перед таборуванням були побілені всі кімнати, та санітарно влаштовані. На перший табір ім. Івана Франка прибуло коло 300 юначок та юнаків СУМА. На другий табір ім. Симона Петлюри зголосилась майже така сама кількість юнацтва. На виховників та впорядників зголосились коло 150 студентів членів СУМА.

Вишкільний табір мав назву ім. 30 червня, а комендантом його був маестро Євген Курило. Головними виховниками та інструкторами були професійні сили, як д-р М. Кушнір, д-р Г. Васькович, проф. В. Калинович, мгр Е. Гановський, д-р П. Мірчук, А. Никончук, та І. Кононів.

В таборах вже в перших днях можна було побачити успіхи, бо юнацтво послуговувалося українською мовою та взірцево поводилося. Перебуваючи на Оселі кілька днів як член таборової комісії, я цікавився виховною працею СУМА. Треба ствердити, що виховники працювали згідно з пляном.

Протягом таборування існували таборові газетки. Редакційна колегія юнацтва опрацьовувала статті на різні теми: про Івана Франка, про діяльність отруйних рослин, про поведінку юнацтва. Не бракувало і жартівливо-розвагових тем. Газетка робила добре враження на батьків та гостей.

Щоранку трубка будила таборовиків. В годині 7.30 юнацтво вставало, одягалося і бігло на руханку.

Після руханки юнацтво під проводом виховників збиралося на таборовій площі в однострояж до піднесення прапорів та молитви. Відтак командант переглядав таборовиків та відчитувано денний порядок. По молитві таборовики вертаються до снідання. При вході до їдальні стояла, юнацтвом люблена, мед. сестра пані Дифренко.

Снідання юнацтво з'їдало смачно завдяки добрій обслузі пань, а їжі було досить. При вході до їдальні в товаристві бунчужного стояв командантант Л. Кормелюк виховник 1-го ступня, студент університету. В їдальні я бачив взірцевий порядок, та чув дружню розмову між юнацтвом. Підходжу до столу старших юначок і, привітавшися сумівським привітом — „Гартуйсь"! питався, як снідання смакує? Відповідь була, що дуже добре! На тарілках не залишилось майже нічого. Я питався, чи мають досить їсти? Дівчата засміялися та відповіли, що прибувають на вазі не з голоду. Друге питання, чи вони і вдома так гарно виїдають з тарілок? всміхнулись та разом відповіли: Тут з'їдаємо тому, бо нема кому нас просити. І молодше юнацтво було вдоволене, тільки жалували, що скоро будуть мусіти їхати додому.

По сніданні всі спішать до табору, щоб впорядкувати свої кімнати. Після того відбувається перевірка. Перегляд переводить командант та кілька членів команди. Кімнати найгарніше упорядковані дістають прапорці чистоти. Тому кожна сестричка чи братчик старалися, щоб їхня кімната дістала якнайбільше прапорців.

О год. 10-ій командант заповідає через голосник, щоб таборовики приготовлялися до занять. І через кілька хвилин чути в таборі свисток на збірку. Все юнацтво стає роями. Росві подають команду і провадять свої рої в призначене місце. Виховники з приготовленими матеріялами розташовуються з юнацтвом: одні десь коло озера, інші в лісочку, а наймолодші присіли не дуже далеко від свойого табору, вони вибрали собі впорядкований батьками парк ім. Тараса Шевченка.

Про що вчать виховники? Я з цікавости присівся біля наймолодших та прислухався. Виховниця оповідала про життя Івана Франка. Сумівки слухали своєї виховниці уважно та пильно.

З оповідання можна було відчути, що виховниця прочитала дуже багато літератури про Івана Франка. Бо розказувала сумівцям наче казку. По закінченню викладу юначки ставили своїй виховниці питання, часами їхні запити були такі тяжкі та скомпліковані, що виховниці було тяжко відповісти, але вона знаходила відповідь та пояснення. Питання були про Івана Франка, Тараса Шевченка, Лесю Українку, Степана Бандеру, Симона Петлюру, тощо. Виховниця постаралася вияснити. — „Ось бачите, відповідає виховниця, — Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка, та багато інших поетів і письменників — це власне були ті люди, які в нашому народі ніколи не втратять слави, а тимбільше — в СУМА. Вони закликали в своїх віршах до боротьби за волю українського народу. Вони закликали юнацтво до боротьби проти ворога України.

По заакінченні гутірки юнацтво почало гри та забави. В таборовій кухні в цей час пані приготовляли смачний обід для таборовиків. Дижурні застеляли столи та для кожного таборовика ставили свіжі овочі. О год. 1-ій молодь приходить до табору, миє руки і приготовляється до обіду. Після обіду, в таборі тиша, де хто відпочиває, де хто читає українську книжечку. Інші пишуть листи до своїх рідних, подруг, або друзів. Розповідають їм, як вони гарно живуть у таборах.

По відпочинку знову чути з голосників голос команди: все юнацтво готується до відходу на озеро. До озера все юнацтво СУМА йде з піснею та жартами. Наймолодші йдуть купатися в річці, а старші до озера. Під час купання молодь СУМА так довго купається, як їм дозволено.

Молодь, що не купалась, з будь-яких причин, співала повстанських пісень, дехто з дівчат вишивав. Година 4:30 над озеро приїжджає автомашина з підвечірком. Молодь, викупана в гірській воді, опалена сонцем та гірським повітрям, стає рядочком, щоб відживитися свіжим молоком, добрими канапками чи булочками. Молока й канапок чи булочок дижурні завсіди привозять досить. Бо дуже часто зголоднілі юнаки та юначки стають в рядочок по кілька разів, а дижурні завсіди обслуговують їх радо та часто з жартами.

По купанні все юнацтво вертається до табору: перебирається в спортовий однострій та виходить на велику площу до спортів та ігор, чи будь-якої забави. По спорті всі спішать на вечерю. По вечері — дозвілля.

В годині 9-ій апель, молитва, спущення прапорів, 9:30 нічна трубка закликає юнацтво до нічної тиші. Після так проведеного дня сумівська молодь відживлена гірським повітрям, обпалена сонцем, іде на нічний відпочинок.

Небо вкрите мільйонами зірок, а земля шумить голосом цвіркунів, які присипляють молодь твердим сном.

В таборі тиша, лише стійка та команда переходять і вартують впродовж ночі, щоб завсіди бути готовими в будь-якій небезпеці.

Дмитро Вох
член таборової комісії